

JO NESBØ KRÁLOVSTVÍ

≡ KNIHA ZLIN

Království

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.knihazlin.cz
www.albatrosmedia.cz

☰ KNIHA ZLIN

Jo Nesbø

Království – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2020

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

FLEET

Jo Nesbø
Království

JO NESBØ KRÁLOVSTVÍ

Z norštiny přeložila Kateřina Krištůfková

≡ KNIHA ZLIN

Prolog

Ten den umřel Dog.

Bylo mi šestnáct, Carlovi patnáct.

Pár dní předtím nám táta ukázal loveckej tesák, kterým jsem pak Doga zabil. Nůž měl širokou čepel s drážkama po obou stranách, na slunci se leskla. Táta nám vysvětlil, že drážky odvádějí při porcování kořisti krev. Carl zblednul už v tuhle chvíli a táta se ho zeptal, jestli se hodlá zase poblít. Myslím, že právě proto si Carl vzal do hlavy, že něco zastřelí, v podstatě cokoli, a taky to naporcuje – nařeže to na zatracený pidikousičky, pokud to bude nutný.

„A pak to upeču a sníme to,“ dodal. Stáli jsme před stodolou, já měl hlavu zabořenou v motoru tátova Cadillacu DeVille. „On, máma, ty i já. Souhlas?“

„Souhlas,“ přikývnul jsem a otočil rozdělovačem, protože jsem potřeboval najít bod zážehu.

„Dog dostane taky. Zbude dost pro všechny.“

„Jasně,“ řekl jsem.

Táta tvrdil, že Doga pojmenoval Dog, protože ho v tý rychlosti nic jinýho nenapadlo. Ale podle mě to jméno zbožňoval. Bylo jako on sám. Neprozrazovalo víc, než bylo třeba, a bylo tak americký, až znělo norsky. A toho čokla měl rád moc. Podezíral jsem ho, že si jeho společnosti cení víc než společnosti lidí.

Náš statek v horách možná nebyl žádná sláva, ale nabízel se z něj výhled a patřily k němu veliký pozemky, dost veliký na to, aby ho táta mohl označovat za svoje království. Ze své obvyklé pozice nad cadillacem jsem dennodenně sledoval, jak se Carl plouží od domu s tátovým psem, tátovou puškou a tátovým nožem. Sledoval jsem, jak se nahoře na pláni mění v tečky. Nikdy ke mně ale nedolehnul žádný výstřel. A po návratu Carl vždycky říkal, že nezahledl ani ptáčka, a já mlčel, i když jsem viděl, jak z hor vzlítá jeden bělokur za druhým, a přitom jsem tušil, kde přibližně se Carl s Dogem pohybují.

A pak se jednoho dne ozvala šlupka.

Škubnul jsem sebou, až jsem se hlavou praštil zespona o kapotu. Otřel jsem si z prstů šmír a zadíval se na horský úbočí porostlý vřesem, borůvkám a brusinčím. Výstřel se dál rozlhal jako hrom, nesl se nad vesnici rozkládající se dole u jezera Budalsvannet. Za deset minut se objevil Carl, řítil se ke statku, a jakmile byl tak blízko, že ho máma i táta mohli z obytného stavení vidět, zpomalil. Dog s ním nepřiběhnul. A pušku Carl taky neměl. Nejspíš jsem už v tu chvíli tak napůl pochopil, co se přihodilo, proto jsem mu vyrazil naproti. Když mě zmerčil, otočil se a začal se vracet. Dohnal jsem ho a všimnul si, že mu po tvářích tečou slzy.

„Opravdu jsem se snažil,“ vzlykal. „Vylítli přímo před náma, byla jich spousta, zamířil jsem na ně, ale prostě jsem to nedokázal. Chtěl jsem, abyste slyšeli, že jsem to aspoň zkusil, tak jsem pušku sklonil a zmáčknul spoušť. Ptáci uletěli, a když jsem znova sklopil pohled, ležel tam Dog.“

„Mrtvej?“ zeptal jsem se.

„Ne,“ odpověděl Carl a rozbřečel se naplno. „Ale... umírá. Krvácí z tlamy a obě oči má na cimprcampr. Jenom kňučí a třese se.“

„Poběž,“ vyzval jsem ho.

Po několika minutách úprku jsem v borůvčí něco zahlídl. Ocas. Dogův ocas. Pes cítil, že se blížíme. Zastavili jsme se u něj. Jeho oči připomínaly rozcupovaný vaječný žloutky.

„Je vyřízenej,“ prohlásil jsem. Ne proto, že bych byl zkušeněj veterinář, jako očividně bejvaj všichni kovbojové ve westernech, ale proto, že i kdyby Dog nakrásně přežil, jako slepej loveckej pes by byl k ničemu. „Musíš ho zastřelit.“

„Já?“ vykřiknul Carl, jako by nevěřil, že vůbec můžu navrhnout, aby si vzal na svědomí něčí život.

Podíval jsem se na něj. Na svýho mladšího bráchu. „Dej mi nůž,“ nakázal jsem mu.

Podal mi tátův loveckej tesák.

Položil jsem Dogovi jednu ruku na hlavu – olíznul mi předloktí. Popadnul jsem ho za kůži na zátylku a druhou rukou mu přešel nožem po krku. Vzal jsem to ale moc zlehka a nestalo se nic. Dog sebou jenom cuknul. Až na třetí pokus se mi podařilo dostat skrz a pak, jako když člověk nařízne krabici džusu moc nízko, se krev vyvalila, jako by čekala, až bude moct vytrysknout.

„Tak,“ pronesl jsem a upustil nůž do borůvčí. Všimnul jsem si krve v drážkách a napadlo mě, jestli mi necákla do obličej, protože jsem cítil, jak mi po tváři stejká něco teplýho.

„Ty brečíš,“ podivil se Carl.

„Neříkej to tátovi,“ požádal jsem ho.

„Žes brečel?“

„Žes nezvládnul dorazit... nezvládnul to doražení. Řekneme mu, že jsem rozhodnul, že je třeba to udělat, ale žes to udělal ty. Jasný?“

Carl přikývnul. „Jasný.“

Psí mrtvolu jsem si přehodil přes rameno. Byla těžší, než jsem čekal, a pořád mi sklouzávala. Carl se nabídnul,

že ji ponese, ale když jsem odmítnul, očividně se mu ulevilo.

Položil jsem Doga před nájezd do stodoly a došel do baráku pro tátu. Řekl jsem mu to, na čem jsme se s Carlem cestou zpátky domluvili. Táta mlčel, jen si dřepnul na bobek vedle svého psa a přikyvoval, jako by tohle snad předpokládal, jako by to vlastně byla jeho chyba. Pak vstal, Carlovi sebral bouchačku a psa popadnul pod paží.

„Pojď,“ pronesl a vyšel po nájezdu do části stodoly, kde bylo uskladněný seno.

Tam Doga položil na jednu kupku a tentokrát si k němu kleknul, sklonil hlavu a cosi mumlal, znělo to jako jeden z těch americkéjch žalmů, co uměl. Koukal jsem na něj, na chlapa, kterýho jsem znal celej svůj krátkej život a kterýho jsem takhle ještě nikdy neviděl. V rozkladu.

Když se k nám táta otočil, byl pořád bledej, ale rty se mu už netrásly a do očí se mu vrátil obvyklej rozhodnej klid.

„Tak, a teď my,“ řekl.

Ano, teď my. I když na nás táta nevyjel, Carl jako by se vedle mě scvrknul. Táta pohladil pažbu bouchačky.

„Kterej z vás...“ Chvíli hledal slova a přitom pořád hladil bouchačku. „... mýho psa podříznu?“

Carl v panice zběsile mrkal. Otevřel pusou.

„Carl,“ odpověděl jsem. „Ale já mu řekl, že je třeba to udělat a že to musí udělat sám.“

„Vážně?“ Táta přelítnul pohledem ode mě ke Carlovi a zase zpátky. „Heleďte, srdce mi krvácí. Krvácí a zbejvá mi jediná útěcha. Víte jaká?“

Mlčeli jsme, protože když se táta ptal takhle, nemělo smysl odpovídat.

„Ta, že mám dva syny, co se dneska zachovali jako chlapi. Vzali na sebe odpovědnost a dokázali se rozhodnout. Tíha volby, víte, co to je? To je, když si zvolíte to,

co vám přinese potíže, ne to, co byste si zvolit chtěli. Když víte, že bez ohledu na to, co zvolíte, nebudete moct v noci spát, protože se budete trápit otázkou, jestli jste se rozhodli správně. Mohli jste se tomuhle rozhodnutí vyhnout, ale vy jste si vybrali bolestnější cestu. Mohli jste nechat Doga žít a trpět, anebo ho nechat umřít a stát se jeho vrahy. Neuhnout v okamžiku, kdy se člověk zničehonic ocitne před takovou volbou, si žádá odvahu.“ Rozevřel své veliký dlaně a natáhnul paže. Jednu přímo před sebe tak, že spočinula na mém rameni, druhou zvednul o trochu vejš, kde spočinula na rameni Carlovi. Do hlasu se mu vloudilo vibrato hodný kazatele Armanda: „A pak jde o to, nezvolit cestu nejmenšího odporu, ale nejvyšší mravní princip. Tím se lidi odlišují od zvířat.“ Do očí mu znova vhrkly slzy. „Stojím tu jako zlomenej chlap, ale jsem na vás moc hrdej, mládenci.“

Byl to nejsilnější a taky nejspíš nejdelší souvislej projev, jakej jsem ho kdy slyšel pronést. Carl se rozbulel a i já sám jsem najednou měl v krku pořádněj knedlík.

„A teď to půjdeme říct mámě.“

Toho jsme se báli. Kdykoli totiž táta zabíjel kozu, chodila máma na dlouhý procházky a vracela se z nich se zarudlejma očima.

Cestou k domu mě táta trošku pozdržel a nechal Carla jít napřed.

„Než jí předneseme tuhle verzi, měl by sis radši pořádně umýt ruce,“ upozornil mě.

Vzhlídnul jsem, bylo mi jasný, co nutně přijde. Ale tátovi se ve tváři zračila akorát mírnost a unavená odevzdanost. Pak mě pohladil po zátylku. Co si pamatuju, nikdy předtím nic takovýho neudělal. A potom taky ne.

„My dva jsme stejní, Royi. Jsme větší drsňáci než máma a Carl. Proto na ně musíme dávat pozor. Vždycky. Chápeš?“

„Jo.“

„Jsme rodina. Máme jenom sami sebe, na nikoho jinýho se spolíhat nemůžeme. Na přátele, partnery, sousedy, spoluobčany, stát. To všechno je jenom iluze, která vezme za svý, jakmile půjde do tuhýho. Pak to bude my proti nim, Royi. My proti úplně všem ostatním. Jasný?“

„Jasný.“

ČÁST I.

1

Uslyšel jsem ho dřív, než jsem ho uviděl.

Carl se vrátil. Nevím, proč jsem si vzpomněl na Doga, od té doby uběhlo už skoro dvacet let, ale možná jsem měl podezření, že Carlův nenadálejší a neohlášený návrat domů musí mít stejnou příčinu jako tehdy. Jako vždycky. Teda že potřebuje pomoc staršího bráchy.

Stál jsem na dvoře a koukal na hodinky. Půl třetí. Carl mi poslal esemesku, nic víc, že prej dorazí do dvou. Jenže můj brácha byl vždycky optimista, vždycky nasliboval víc, než byl schopnej dodržet.

Rozhlížel jsem se po krajině. Po tom kousku, co vyčuhoval ze souvislé vrstvy mraků pode mnou. Stráž na protější straně údolí vypadala, jako by plula na šedivém moři. Vegetace tam nahoře už měla načervenalý podzimní nádech. Nebe nade mnou bylo modré a čistý jako pohled nevinného děvčete. Vzduch byl svěží a studený a při rychlém nádechu mě bodal v plicích. Měl jsem pocit, že jsem úplně sám, že mám celý svět jenom pro sebe. Nebo jak se to vezme, svět, spíš takovou horu Ararat se statkem. Občas se ze vsi nějaký turisté vypravili klikatou silnicí za výhledem a pak dřív nebo později skončili tady na dvoře. A s oblibou se ptali, jestli pořád provozují tohle malý hospodářství. Ti pitomci tomu říkali malý hospodářství nejspíš proto, že si mysleli, že

pořadnej statek musí bejt takovej, jako jsou statky v nížině, musí mít veliký polnosti, předimenzovaný stodoly a obří načančaný obytný stavení. Nikdy totiž nezažili, co v horách udělá vichřice s jen trochu větší střechou, ani si nezkusili vytopit drobet větší místnost ve chvíli, kdy je venku mínus třicet a stěnama dovnitř fučí ledovej vichr. Takoví nepoznají rozdíl mezi polema a neobdělávanějma pozemkama, nevědí, že horský hospodářství je pastvinou pro zvířata a může bejt opuštěným královstvím, ale mnohokrát větším než umělá kulturní krajina se zlátnoucíma klasama, patřící sedlákům v nížině.

Patnáct let jsem tu bydlel sám, a teď s tím byl teda konec. Kdesi v mracích se ozvalo bručení a vrčení osmiválcovýho motoru. Ozývalo se tak blízko, že už auto muselo minout Japonskou zatáčku uprostřed stoupání. Řidič přidal plyn, pak ubral, projel jednu serpentinu, znova přidal plyn. Blížil se čím dál víc. Bylo poznat, že už téměř zatáčkama někdy jel. A když jsem pak ve zvuku motoru rozpoznal jemnější nuance, hluboký vzdechy při řazení, hlubokej bas, kterým bručí jenom cadillac na nížkej převodovej stupeň, věděl jsem, že to je model DeVille. Stejný auto jako ten obří černej bourák, co míval táta. No jasně.

A vtom už z Kozí zatáčky vykoukla agresivní maska s mřížkou. Černá barva. Ale novější model, tipoval jsem ho tak asi na pětáosmdesátku. Nicméně v každým případě stejnej zvukovej doprovod.

Auták dorazil ke mně a okénko u řidiče sjelo. Doufal jsem, že to na mně není poznat, ale srdce mi bušilo jako píst. Kolik dopisů, esemesek a mailů jsme si za ty roky vyměnili a kolik telefonátů jsme absolvovali? Moc ne. A přesto – uběhl jedinej den, kdy bych na Carla nemyslel? Sotva. I tak bylo lepší ho postrádat než muset řešit jeho trable. Jako první mě praštilo do očí, že zestárnul.

„Omluvte mě, vzácný pane, jsme tu správně na statku slovutných bratří Opgardových?“

Zazubil se. Věnoval mi vřelej neodolatelnej úsměv, kterej jako by odvál čas jak z jeho obličej, tak z kalendáře, co hlásal, že jsme se neviděli patnáct let. Pohled měl ale taky tak trochu pátravej, připomínal pohled někoho, kdo zkoumá vodu, do který hodlá skočit.

Neměl jsem chuť se smát. Prozatím. Přesto jsem neodolal.

Dveře auta se otevřely. Brácha rozpráhnul náruč a já mu do ní vklouznul. Něco mi říkalo, že to mělo proběhnout obráceně. Že náruč jsem měl rozpráhnout já – starší brácha – a uvítat jeho coby navrátilce. Akorát někde cestou se rozdělení rolí mezi mnou a jím drobátko rozostřilo. Carl mě přerostl jak tělesně, tak jako osobnost a přinejmenším ve chvílích, kdy u toho byli další lidi, jako by převzal taktovku. Zavřel jsem oči, otrásl se, rozechvěle se nadechnul a nasál jsem odér podzimu, cadillacu i svého bráchy. Používal nějakou pánskou vůni, jak se říká.

Otevřely se dveře na straně spolujezdce.

Carl mě pustil a kolem mohutného předku auta mě dovedl k ženě hledící do údolí.

„Je tu opravdu krásně,“ prohlásila. Byla malá a drobná, ale hlas měla hlubokej. Mluvila se zřetelným přízvukem a netrefovala tonémy, přesto každopádně mluvila norsky. Napadlo mě, jestli si tuhle větu cestou nacvičovala, jestli se předem rozhodla, že ji pronese, ať už ji bude myslet vážně, nebo ne. Jestli to mělo bejt něco, co mě přiměje si ji oblíbit, ať chci, nebo nechci. Pak se otočila ke mně a usmála se. Ze všeho nejdřív jsem zaznamenal, že má bílej obličej. Ne bledej, ale bílej jako sníh, kterej odráží světlo tak, až se skoro nedají rozlišit kontury. Vzápětí jsem si všimnul, že víčko jednoho oka má napůl spadlý jako roletu, jako by jedna její polovina byla děsně ospalá. Zato ta druhá vypadala bděle. Zpod krátkejch ohnivě rudejch vlasů na mě koukalo živý hnědý oko. Měla na sobě jednoduchej černej kabát volný fazóny,

pod kterým se jí nerýsovaly žádné křivky, jen z výstřihu jí vykukoval černej rolák. Můj celkové první dojem byl: droboučkej kluk na černobílý fotce, kterou později někdo okoloroval. Na Carla holky vždycky letěly a mohl si vybírat, takže mě to upřímně řečeno kapánek překvapilo. Ne že by nebyla roztomilá, to byla, ale nebyla to kost, jak se říká tady u nás. Dál se usmívala, a protože zuby jí prakticky splývaly s pletí, znamenalo to, že mají taky bílou barvu. I Carl měl bílé zuby, odjakživa, na rozdíl ode mě. Vtipkoval, že je má vybělený od denního světla, protože se mnohem víc směje. Možná právě kvůli tomu se do sebe zamilovali – kvůli těm bílejším zubům. Jeden byl zrcadlovým odrazem druhého. Protože i když byl Carl vysoký a rozložitej, světlovlasý a modrookej, okamžitě jsem mezi nima objevil spřízněnost. Takovej jako životní optimismus, jak se říká. Něco pozitivního, vůli vidět v člověku jen to nejlepší. V sobě i v druhéjch. No jo, v tu chvíli jsem tu holku ještě neznal.

„Tohle je...“ spustil Carl.

„Shannon Alleyne,“ přerušila ho altem a napřáhla ke mně ručku tak malou, až mi přišlo, že v dlani držím slepičí pařátek.

„... Opgardová,“ dodal Carl hrdě.

Shannon Alleyne Opgardová si chtěla rukou třást delší dobu než já. I v tom jsem poznal Carla. Něktejřím lidem víc záleží na tom, aby je měli ostatní rádi.

„*Jet-lagged?*“ zeptal jsem se a hned jsem tý pitomý otázky zalitoval. Ne proto, že jsem nevěděl, co jet lag je, ale proto, že Carl věděl, že jsem nikdy nepřekročil jediný časový pásmo a že odpověď by mi beztak nic moc neřekla.

Brácha zavrtěl hlavou. „Přiletěli jsme předevcířem. Akorát jsme čekali na auto, protože to se vezlo lodí.“

Přikývnul jsem a podíval se na registrační značku. MC. Monako. Exotika, ale zas ne taková, abych si Carlovi o tu značku řekl, až si auto přihlásí tady. V kanclu

na benzínce mám pověšený starý značky z Francouzský rovníkový Afriky, Barmy, Basutska, Britského Hondurasy a Johoru. Laťka je tudíž nastavená dost vysoko.

Shannon přelítla pohledem od Carla ke mně. Usmála se. Nevím čemu, možná měla jenom radost z toho, že se Carl a jeho starší brácha – jedinej blízkej příbuznej – společně smějou. A že se uvolnilo to drobný napětí, který se tu vznášelo. A že Carl – že oni dva – jsou doma vítaní. „Neukázal bys Shannon dům? Já bych zatím vynosil kufry,“ požádal mě brácha a otevřel zavazadlověj prostor neboli *trunk*, jak tomu říkával náš táta.

„To zabere asi tak stejně času,“ zamumlal jsem směrem k Shannon, která se mi vydala v patách.

Obešli jsme dům k severní straně, kde se nacházel hlavní vstup. Proč táta neudělal dveře přímo na dvůr a na silnici, vážně netuším. Možná proto, že se každěj den rád rozhlížel po všech našich pozemcích. Nebo mu možná připadalo důležitější, aby slunce svítilo do kuchyně než do předsíně. Překročili jsme práh a já v předsíni otevřel jedny dveře. Byly tam celkem troje.

„Kuchyně,“ řekl jsem a uvědomil si přitom, že se tu vznáší štiplavej pach tuku. Byl tu cítit i předtím?

„Moc pěkná,“ zalhala Shannon. Jo, jasně, uklidil jsem tady, dokonce i vytřel, ale pěkná tahle místnost fakt nebyla. S vyvalenejma očima – a možná trochu s obavama – přelítla Shannon pohledem po rouře vedoucí od kamen dál do patra otvorem vyříznutým ve stropě. Ten otvor byl tak širokej, aby od roury nechytilo dřevo, a tak pěkně kruhovitej, až o něm táta mluvil jako o precizní prácičce. V tom případě šlo – společně se dvěma stejně kruhovitejma otvorama v kadibudce – o jedinou precizní prácičku na tomhle statku.

Zacvakal jsem vypínačem, abych ukázal, že navzdory všemu tu máme zavedenou elektriku.

„Dáš si kafe?“ nabídnul jsem jí a otočil kohoutkem.

„Díky, možná později.“

Zdvořilostní fráze měla každopádně naučený dobře.

„Carl si dá,“ podotknul jsem a otevřel kuchyňskou skříňku. Chvilí jsem se v ní hrabal, než jsem našel konvici. Po dlouhý době jsem dokonce domů koupil mletý kafe. Do týchle chvíle jsem si vystačil s rozpustným. Když jsem přidržel konvici pod kohoutkem, uvědomil jsem si, že jsem ze starýho zvyku pustil teplou vodu. Cítil jsem, jak mi rudnou uši. Ale kdo určil, že rozpustný kafe zalitý horkou vodou z kohoutku musí bejt hnusný? Kafe je kafe a voda je voda.

Postavil jsem konvici na plotýnku, zapnul ji a dvěma kroky došel ke dveřím jednoho ze dvou pokojů, který kuchyni obklopovaly jako dva krajíce šunku. Směrem na západ to byla jídelna, ta se na zimu zamykala, protože fungovala jako štít proti nečasů ze západu – stolovali jsme pak v kuchyni. Směrem na východ to byl obejvák s knihovnou, televizí a vlastníma kamnami na dřevo. Na jižní straně si táta dovolil jedinou extravagantnost, prosklenou verandu, který sám říkal *porch* a kterou máma nazývala zimní zahradou, ačkoli na zimu bejvala samozřejmě zamčená a důkladně zabarikádovaná dřevěnejma okenicema. Ale v létě v ní táta sedával, pod rtem míval sáček porcovaného tabáku značky Berry a přitom vždycky vypil jeden nebo dva budweisery – i to byly extravagantnosti. Pro tohle světlý americký pivo si musel jezdit do města, stříbrný krabičky Berry mu přes velkou louži posílal jeden příbuznej. Táta mi záhy vysvětlil, že na rozdíl od toho švédskýho humusu prochází americkéj porcovanéj tabák procesem kvašení, což se pozná na chuti. „Je to jako bourbon.“ Kromě toho táta tvrdil, že Norové používají ten švédskéj šmejď jenom proto, že neznají nic lepšího. No, já něco lepšího znal, a když jsem začal užívat porcovanéj tabák, tak jsem si samozřejmě vybral Berry.

S Carlem jsme odjakživa počítali prázdný flašky, co táta stavěl na parapet. Věděli jsme, že když vypije víc než čtyři, tak se dá snadno do breku, a nikdo nechce vidět svého tátu brečet. Když nad tím teď tak přemejšším, možná právě proto si já zřídka dávám víc než jedno dvě piva. Nechci brečet. Carla alkohol vždycky jenom rozjařoval, takže ten asi neměl takovou potřebu stanovovat si podobný omezení.

O tomhle všem jsem teď ve vší tichosti uvažoval, když jsme se vlekli po schodech do patra, kde jsem chtěl Shannon ukázat největší pokoj, ložnici, který táta říkal *the master bedroom*.

„Úžasná,“ prohlásila.

Předvedl jsem jí i novou koupelnu, co už nebyla nová, ale rozhodně to byla nejnovější místnost v domě. Shannon by mi nejspíš nevěřila, kdybych jí vylíčil, že jsme vyrůstali bez koupelny. Že jsme se myli dole v kuchyni a vodu si ohřívali na kamnech. A že koupelnu jsem tu vybudoval až dlouho po tý nehodě. Říkal jsem si, že jestli to je vážně tak, jak Carl psal, a Shannon se narodila na Barbadosu do rodiny, která měla dost prachů na to, aby jí mohla dopřát vysokoškolský vzdělání, pak si asi těžko představí, jaký to bylo mejt se společně s bráchou v šedivý vodě v lavoru a v zimě u toho klepat kosu. Ovšem tátovi, a to je dost paradox, stál na dvoře Cadillac DeVille, protože pořádný fáro, to jsme mít museli.

Dveře dětského pokoje byly očividně zkřížené a já musel pořádně zabrat za kliku, aby se otevřely. Do tváří nás udeřil zatuchlej vzduch a vzpomínky, jako když člověk otevře šatní skříň plnou oblečení, na který už dávno zapomněl. U jedné dlouhé stěny stál psací stůl se dvěma židlemi vedle sebe. Celou protější stěnu zabírala palanda. U jejích nohou trčela z díry v podlaze roura od kuchyňských kamen.

„Tohle byl náš pokojíček,“ vysvětlil jsem.

Shannon kývla směrem k palandě. „Kdo ležel nahoře?“
„Já. Byl jsem starší.“ Přejel jsem prstem po vrstvě prachu na opěradle jedny židle. „Přestěhuju se dneska sem a vy si vezmete velkou ložnici.“

Shannon se na mě vyděšeně zadívala. „Royi, to přece... nechceme nijak...“

Soustředil jsem se na to, abych se jí koukal do otevřeného oka. Není trochu zvláštní mít hnědé oči, když máte rudé vlasy a pleť jako padlej sníh? „Vy jste dva, já jsem sám a není to nejmenší problém, jasný?“

Znova přelítla pohledem po pokojíku. „Díky.“

Kráčel jsem před ní do máminy a tátovy ložnice. Předem jsem ji důkladně vyvětral. Bez ohledu na to, jakej pach lidí vydávají, nerad ho nasávám. S výjimkou Carlovy vůně. Carl odjakživa voněl jestli ne dobře, tak správně. Voněl jako já. Jako my. Kdykoli v zimě onemocněl – a to se stávalo pravidelně –, vlezl jsem si k němu. A on vždycky voněl tak, jak měl, i když mu kůži pokrejšovala vrstva zaschlého horečnatého potu nebo mu z pusy smrděly blitky. Nasával jsem jeho vůni a třaslavě se tisknul k jeho žhnoucímu tělu, využíval jsem teplo, který vydával, a ohřeval si o něj vlastní kostru. Pro jednoho horečka, pro druhého kachlový kamínka. Život v horách člověka naučí.

Shannon došla k oknu a vykoukla ven. Kabát si ani nerozepnula. Nejspíš se jí v domě zdálo zima. V září. To pro zimu nevěstilo nic dobrého. Zaslechnul jsem, jak Carl vláčí kufry po úzkejších schodech.

„Carl říkal, že nejste bohatí, ale že vám patří všechno, co je odsud vidět.“

„To je pravda. I když všechno je to jenom úhor.“

„Úhor?“

„Neobdělávaná půda,“ vysvětlil jí Carl. Právě se celej zadejchanej s úsměvem zjevil ve dveřích. „Pastviny pro ovce a kozy. Na horském statku toho moc nevypěstuješ.“

Jak vidíš, ani lesů tady moc není. Ale my s tím panoramatem něco provedeme. Vid, Royi?“

Pomalů jsem přikývnul. Pomalů, protože jako kluk jsem vídal dospělý sedláky takhle přikyvovat a říkal jsem si, že za jejich svaštělejma čelama se musí odehrávat plno složitostí a že je moc časově náročný a snad i nemožný všechno vyjádřit naší prostou venkovskou mluvou. Navíc to vypadalo, jako by si tihle dospělí vzájemně četli myšlenky, protože na jejich přikyvování odpovídali ostatní taky přikyvováním. Proto jsem teď pomalů přikyvoval i já. A nevěděl jsem toho o moc víc než tehdy.

Na tohle všechno jsem se samozřejmě mohl zeptat Carla, ale odpověď by mi nejspíš nedal. Odpovědi ano, těch by měl spousty, jenom tu jedinou správnou ne. A možná jsem se ani ptát nepotřeboval, byl jsem prostě rád, že je brácha zpátky, a neměl jsem v úmyslu ho tou otázkou teď trápit. Otázkou, proč se sakra vrátil.

„Roy je hrozně hodný,“ pronesla Shannon. „Dal nám tenhle pokoj.“

„Říkal jsem si, že ses asi nevrátil proto, abys zas bydlel v dětském pokoji.“

Carl přikývnul. Pomalů. „V tom případě tohle nebude nijak přehnaná oplátka,“ prohodil a zvednul velikou krabici. Okamžitě jsem poznal, co v ní je. Berry. Americkéj porcovanéj tabák.

„Sakra, jsem tak rád, že tě zas vidím, brácho,“ prohlásil Carl zastřeným hlasem, došel ke mně a znova mě objal. Teď mě pořádně sevřel. Sevření jsem opětoval. Ucítil jsem, že má měkčí tělo, obalený tukem. Dotknuli jsme se tvářema, měl je trochu povislejší, a mě přitom zaškrabaly jeho vousy, přestože byl čerstvě oholenej. Jeho vlněný sako bylo na omak jemný, hustě tkaný. A měl košili – ty nikdy předtím nenosil. Dokonce i jinak mluvil, spisovně, jako když jsme se někdy opičili po mámě.

Ale to nevadilo. Voněl stejně jako předtím. Voněl tak, jak jsem byl u něj zvyklej. Zlehka mě od sebe odstrčil a zadíval se na mě. Krásný holčičí oči se mu leskly. Kruci, i mně se začínaly lesknout.

„Kafe už se vaří,“ řekl jsem a vyrazil ke schodům. Po-dařilo se mi přitom zamaskovat rozechvění v hlase.

Když jsem si ten večer lehnul, naslouchal jsem, co se kde šustne. Jestli bude dům znít jinak, když je teď zase obydlenej. Nezněl. Vrzal, kašlal a pískal jako obvykle. Poslouchal jsem taky, co uslyším z velký ložnice. Zvuky se tu nesou, takže i když je mezi ložnicí a pokojíčkem koupelna, dolíhaly ke mně vzdálený hlasy. Mluvili o mně? Ptala se Shannon Carla, jestli jeho bratr pořád tak mlčí? A jestli si Carl myslí, že Royovi chutnalo její chilli con carne? Jestli se tomu mlčenlivému bratrovi zamlouval dárek, který mu přivezla – stará registrační značka z Barbadosu – a který sehnala s velkou námahou jen díky příbuzným? A jestli se bratrovi zamlouvá ona sama? A Carl možná odpovídal, že Roy se takhle chová ke všem, že mu musí jen dát víc času. A ona kontrovala, že na ni Roy možná trochu žárlí, že mu jistě musí připadat, že mu bratra odloudila, přece jenom je Carl jeho jediný příbuzný. A Carl se zasmál, pohladil ji po tváři a řekl jí, že se tím po jednom dni nemá trápit, že se to poddá. A ona mu položila hlavu na rameno a přitakala, že má jistě pravdu, ale že je i tak ráda, že Carl není takový jako jeho bratr. A že je zvláštní, že v zemi, kde skoro neznají kriminalitu, někdo zírá tak, jako by očekával, že ho může kdykoli někdo obrat.

Nebo si to možná rozdávali.

V mámině a tátově posteli.

„Kdo ležel nahoře?“ mohl bych se zeptat zítra u snídaně. „Ten starší z vás?“ A vychutnal bych si jejich vy-třeštěný výrazy. Vyjít na ostrej ranní vzduch, nasednout

do auta, uvolnit ruční brzdu, ucítit zámek volantu, sledovat, jak se blíží Kozí zatáčka.

Zvenčí se ozval dlouhý krásnej a smutnej tón. Kulík zlatý. Nejosamělejší pták hor, takovej vážnej hubenour. Pták, co vás venku sleduje, dává na vás bacha, ale vždycky z bezpečný vzdálenosti. Jako by se bál najít si kamaráda, a přesto jako by potřeboval někoho, kdo by naslouchal jeho zpěvu o osamělosti.

2

Na benzínku jsem dojel v půl šestý, o půl hodiny dřív, než bylo pro pondělky obvyklý.

Egil za pultem vypadal servaně.

„Brýtro, šéfe,“ pronesl bezbarvě. Egil byl taky takovej kulík, i on měl jenom jeden tón.

„Dobry ráno. Noc byla rušná?“

„Ne,“ odpověděl. Zdálo se, že nepochopil, že to byla řečnická otázka, jak se říká. Protože já vím, že tady po nedělním odjezdu chatařů zpátky do města nikdy rušno není, a ptal jsem se kvůli tomu, že venku kolem stojanů nebylo uklizeno. Pravidlo na jinejch benzínkách, co mají otevřeno nonstop, zní, že pokud je tam obsluha sama, neopouští budovu, jenže já nesnáším bordel a po zdejší partičce primitivů, která benzínku využívá jako kombinaci rychlýho občerstvení, kuřárny a hnízdečka lásky, tu zůstává plno papírů, vajglů a sem tam i nějakej použitej kondom. Ale protože jak párky, tak cigarety a šprcky si dotyční kupujou na benzínce, nemám v úmyslu je odsud vyhazovat, jen ať si z těch svejch autáků sledujou, jak svět kolem ubíhá. Místo toho jsem dal noční službě pokyn uklízet, jakmile se naskytne příležitost. Na služební záchod jsem připíchnul plakát tak, aby zaměstnancům visel přímo před ksichtem, až tam budou trůnit. „UDĚLEJ, CO JE TŘEBA. VŠECHNO ZÁLEŽÍ NA TOBĚ. UDĚLEJ TO TEĎ.“

A i když si Egil nejspíš myslel, že ten vzkaz se týká srání, upozornil jsem ho na povinnost uklízet bez vybídnutí už tolikrát, že mu nejspíš došlo, že bude nejlepší vymlouvat se na rušnou noc. Egil ale nebyl jenom vyštavenej, byl to dvacetiletěj prostáček, kterýho život napálil tolikrát, až si z toho už nic moc nedělal. A je jasný, že když chcete mít co nejmíň práce, není vůbec blbá taktika se tvářit, že jste trochu míň chápaví. Takže možná Egil přece jenom takovej hlupák nebyl.

„Jste tu dneska brzo, šéfe.“

Moc brzo na to, abys stihnul kolem stojanů uklidit tak, že bych ti uvěřil, žes tam šúroval celou noc, pomyslel jsem si.

„Nemohl jsem spát.“ Došel jsem k pokladně a zmáčk-
nul tlačítko pro výměnu směny. Tím se uzavřely celoden-
ní tržby. Slyšel jsem, jak se rozvrčela tiskárna v kanclu.
„Běž se domů vyspat.“

„Díky.“

Pokračoval jsem do kanclu. Jak hlášení o celodenní
tržbě vylejzalo z tiskárny, postupně jsem si ho četl. Vy-
padalo to dobře. Další rušná neděle. Zdejší silnice první
třídy sice nepatřila k nejfrekventovanějším v zemi, ale
protože na obě strany to bylo k nejbližší další benzínce
pětatřicet kiláků, stali jsme se oázou pro automobilisty,
zvláště pro rodiny s dětma mířící domů z chaty. Už dřív
jsem pod břízy, odkud se nabízel výhled na jezero Bu-
dalsvannet, postavil pár stolů a lavic, u kterejch rodinky
jako o závod, jak se říká, pojídaly hamburgery a kynutý
bochánky s rozinkama a popíjely limonádu. Včera jsme
prodali skoro tři stovky bochánků. Větší starosti než
emise oxidu uhličitého mi dělala nesnášenlivost lepku,
kterou jsem svým podnikáním zvyšoval. Přelítnul jsem
pohledem po papíru a zjistil, že Egil vyhodil nějaký pár-
ky. Budiž, ale v poměru k prodanejmu kusům jich – jako
obvykle – bylo trochu moc.

Kluk se mezitím převlíknul a teď mířil ke dveřím.

„Egile?“

Ztuhnul a zastavil se. „Co je?“

„Zdá se, že nějaký vtípálek rozházel kolem stojanu číslo dvě papírový utěrky.“

„Postarám se o to, šéfe.“ S úsměvem odešel. Vzdychnul jsem. V tak malé obci není snadný najít kvalifikovanou pracovní sílu. Ti chytřejší odjíždějí na studia do Osla nebo Bergenu, ti dravější se vydávají za výdělkem do Notoddenu, Skienu nebo Kongsbergu. A ti, co tu zůstanou, jako Egil, nemůžou nabídky zrovna přehazovat lopatou. Kdybych mu dal padáka, šel by rovnou na pracák. A sportřebu párků by kvůli tomu neomezil, jenom by si je bral z druhé strany pultu a platil za ně. Povídá se, že nadváha je problém hlavně na venkově. Jasně, když na benzínce sledujete všechny ty lidi, co jedou někam jinam, přičemž podle vás jsou všechny ty *jinam* lepší místa, v autech, na který vy nebudete nikdy mít, s holkama, který byste si nikdy netroufli ani oslovit, pokud by to teda nebylo na místní zábavě a nebyli jste na šrot, tak se snadno začnete ze žalu přejídat. Přesto bylo jasné, že si brzo budu muset s Egilem promluvit. Moje nadřizený takovíhle Egilové nezajímají, zajímá je výsledovka. Což je normální. V roce 1969 bylo v Norsku sedm set tisíc aut a přes čtyři tisíce benzínek. O pětadvacet let později dosáhnul počet aut skoro dvojnásobku, ale počet benzínek se snížil o víc než padesát procent. Drsný časy pro ně i pro nás. A já ke všemu čtu statistiky z branže a zaznamenal jsem, že ve Švédsku a v Dánsku je už víc než půlka benzínek, co přežily, automatizovanejších a bez obsluhy. V Norsku jsme na tom líp kvůli nízké hustotě obyvatel, ale stejně je jasné, že i tady pumpaři patří k ohroženému druhu. No, možná už vymřelému, protože kdy naposledy někdo z nás pomáhal zákazníkovi tankovat benzín? Prodáváme párky, colu, nafukovací míče, grilovací uhlí, kapalinu

do ostříkovačů a balenou vodu, která není o nic lepší než ta, co teče z kohoutku, ale kterou sem vozí letadlem a stojí pak víc než videokazety, co máme v akci. Nicméně nestěžuju si. Když jeden velkej řetězec provozující benzínky projevil zájem o autodílnu, kterou jsem převzal, když mi bylo třiadvacet, nebyly důvodem ty dva stojany venku ani to, že by dílna nějak vydělávala. Důvodem byla poloha. Lidi z té firmy prohlásili, že jim imponuje, že jsem se tu udržel tak dlouho, když lokální autoopravny už dávno z mapy zmizely, a nabídli mi práci vedoucího benzínky plus nějaký drobný za celou nemovitost. Možná jsem z nich mohl vytřískat víc, ale my Opgardové nesmlouváme. Nebylo mi tehdy ještě ani třicet, a už jsem se cítil za zenitem. Za ty drobáky jsem si na statku vybudoval koupelnu, abych se tam mohl přestěhovat ze svého staromládeneckýho bejváku, kterej jsem si zařídil v dílně. Pozemek patřící k ní byl dost velkej, takže ta firma na něm postavila benzínku a starou automyčku přebudovala na moderní samoobslužnej mycí box.

Za Egilem se přibouchly dveře a já si uvědomil, že mi šéfové schválili automatický posuvný dveře, který jsem tady hodlal nainstalovat. Měly dorazit příští tejden. Z centrály nám vzkázali, že si vedeme moc dobře. Manažer prodeje, kterej se u nás stavoval každých čtrnáct dní, rozdával úsměvy na všechny strany a sypal ze sebe jeden špatnej vtip za druhým, mi občas položil ruku na rameno a řekl mi, jako by mi svěřoval tajemství, že jsou s náma spokojení. Jasně že byli spokojení. Koukali na výsledovku. A z ní poznali, že v boji o přežití vyhráváme. Navzdory tomu, že prostory kolem stojanů nebyly během Egilovejch služeb vždycky vypiglované.

Tři čtvrtě na šest. Potřel jsem tukem bochánky, který přes noc rozmrzly a vykynuly – připomnělo mi to starý dobrý časy, kdy jsem v montážní jámě olejoval motory.

Postřehнул jsem, že se k myčce blíží traktor. Věděl jsem, že jakmile sedlák ten vehikl umeje a opláchne, budu muset já dojít umejt a opláchnout podlahu. Jako vedoucí benzínky jsem musel vyřizovat všechny záležitosti spojený se zaměstnáváním lidí, vedením účetnictví, uzavíráním pracovních smluv, bezpečností práce a podobně, ale hádejte, co vedoucí benzínky dělá nejčastěji? Nejčastěji meje. A na čestným druhým místě je pečení rozinkovejch bochánků.

Naslouchal jsem tichu. Teda, tady ticho není nikdy, ozývá se tu rovnoměrná stálá symfonie zvuků, který neumlknou, dokud neskončí víkend, dokud chataři neodjedou domů a my nezačneme prodejnu na noc zase zavírat. Ty zvuky vydávají kávovary, opékače párků, ledničky, mrazáky. Každěj přístroj má vlastní zvuk – nejtýpčtější zní rozpékač housek na hamburgery. Ten vrčí tak nějak vřeleji, skoro jako dobře promazanej motor, pokud teda zavřete oči a vrátíte se v duchu do minulosti. Když u nás byl manažer prodeje naposledy, navrhnul, abysme v obchodě pouštěli tichou muziku. Že prej výzkumy ukazujou, že správně zvolená hudba ovlivňuje jak chuť zákazníků nakupovat, tak hlad. Pomalu jsem přikývnul, ale nic jsem neřekl. Mám rád ticho. Brzo vrznou dveře. Dorazí nejspíš nějakej řemeslník, ti sem totiž většinou jezdí pro benzín nebo na kafe ještě před sedmou.

Všimnul jsem si, že sedlák tankuje do traktoru nesilniční motorovou naftu, na kterou se nevztahuje silniční daň. Věděl jsem, že až dojede domů, kapánek jí skončí v jeho soukromým autě, ovšem to ať si vyřídí s policií, mně do toho nic není.

Přelítnul jsem pohledem po čerpacích stojanech, po silnici a po stezce pro pěší i cyklisty a upřel jsem ho na jeden typicky venkovskej dřevěnej barák o dvou patrech, vybudovanej těsně po válce, s verandou obrácenou

k Budalsvannet, s okna špinavejšma od silničného prachu a s obrovským plakátom na fasáde inzerujúcim kadeřnický služby a solárko tak, že kolemdoucí museli mít dojem, že stříhání i opalování tam probíhá simultánně, jak se říká. Přímo v obejváku. Nikdy jsem tam neviděl vcházet nikoho jiného než místňáky a všichni ve vsi věděli, kde Greta bydlí, takže k čemu ten plakát sloužil, mi bylo záhadou.

Greta teď stála u krajnice, v kroksech a tričku jí musela bejt kosa, rozhlídla se napravo a nalevo a pak přešla směrem k nám.

Před pouhejšma šesti měsícema jeden řidič z Osla o kousek dál smetl učitele norštiny a pak tvrdil, že si ne všimnul padesátky. Mít benzínku v malý obci má svoje výhody i nevýhody. Výhodou je, že u vás místní nakupou potraviny a že omezení rychlosti na padesát kiláků v hodině k vám spontánně zavádí ty, co tu nebydlí. Když jsem ještě provozoval dílnu, přispívali jsme do rozpočtu vesnice taky tím, že zákazníci, který nebyli odsud, ale potřebovali větší opravu, se obvykle najedli v místní hospodě a přenocovali v jedný chatce v kempu dole u vody. Nevýhoda spočívala v tom, že snížení provozu tu bylo akorát otázkou času. Řidiči chtějí do cíle jezdit po rovných úsecích, kde se smí devadesátkou, a ne se motat nějakou pitomou vesnicí. Návrh nový silnice první třídy, která by Os mījela, už byl hotovej dávno – prozatím nás vždycky zachránila poloha, protože provrtání tunelu našima horama by bylo zkrátka a prostě pro správu silnic moc drahý. Jednou ale tunel bude. To je jistý stejně jako to, že slunce za dvě miliardy let rozmetá naši sluneční soustavu na cimprcamp, a takhle dlouho to s tím tunelem trvat nebude. A jestli se ocitneme mimo silnici, můžeme to všichni, co z tranzitu žijeme, rovnou zabalit. Ovšem i pro zbytek vesnice to bude znamenat šok podobnej tomu, jakej nastane, až se odporoučí slunce.

Sedláci budou dál dojit svoje krávy a pěstovat to, co je takhle vysoko schopný vyrůst, jenže čím se budou bez silnice živit všichni ostatní? Budou si vzájemně stříhat vlasy a opejkat se v solárku až na uhel?

Vrzly dveře. Za našeho mládí mívala Greta šedobílou plet a zplihlý matný vlasy. Plet měla šedobílou pořád, jenom vlasy nosila strašidelně natrvalený a kvůli tomu vypadala úplně nechutně, jestli chcete něco vědět. Člověk si samozřejmě nemůže osobovat právo na krásu, ale Gretě Pánbůh fakt nenadělil. Záda, zátylek i kolena měla tak nějak ohnutý, dokonce i její obří nosan vypadal jako cizí prvek, jako něco, co jí kdosi násilím vrazil do úzkýho obličje. A zatímco v případě nosu byl Stvořitel velkorysej, na zbytku dost šetřil. Obočí, řasy, prsa, boky, tváře, brada – Greta neměla vlastně nic z toho. Její tenký rty připomínaly žízaly. V mládí si na ty žízaly matlala silnou vrstvu jasně rudý rtěnky, která jí vlastně slušela. Pak se najednou líčit přestala, muselo to bejt někdy v době Carlova odjezdu ze vsi.

Jo, možná že ostatní Gretu Smittovou takhle nevnímali, možná jim připadala svým způsobem přitažlivá, možná můj pohled na její zevnějšek ovlivňovaly moje názory na její nitro. Netvrdím, že je Greta přímo zlá, jsem si jistej, že pro to existuje nějaká lichotivější psychiatrická diagnóza, jak se říká.

„Dneska řeže jako žiletky,“ podotkla. Tím nejspíš myslela severák, kterej s sebou do údolí vždycky přinášel závan ledovce a připomínku pomíjivosti letního období. Greta vyrostla tady ve vsi a tenhle způsob vyjadřování zřejmě pochytla od rodičů, který se sem přistěhovali ze severního Norska, provozovali tu kemp, dokud nezkrachoval, a pak skončili v invalidním důchodu, protože jim oběma doktoři jako důsledek cukrovky diagnostikovali vzácnou formu periferní neuropatie, což je choroba, při který má člověk pocit, že chodí po střepech. Gretin

soused mi jednou vyprávěl, že tahle neuropatie není nakažlivá, takže ze statistickýho hlediska to musí bejt zázrak. Ale statistický zázraky se dějou pořád a Gretini rodiče teď bydleli v druhým patře přímo nad plakátem „Salón Greta – vlasová péče s bronzem“ a zřídka se ukazovali venku. „Takže Carl se vrátil?“

„Jo,“ přitakal jsem, ačkoli jsem věděl, že se ode mě odpověď nečeká. Šlo o konstatování, který Greta pronesla s otazníkem jenom proto, abych jí sdělil důvody Carlova návratu. Což jsem neměl v úmyslu. Greta měla ke Carlovi nezdravej vztah. „Co si dáš?“

„Myslela jsem, že se měl v Kanadě dobře.“

„Lidi někdy dostanou chuť vrátit se domů, i když se mají dobře.“

„Tamní trh s nemovitostmi je evidentně dost nevyzpytatelný.“

„Jo, buď letí vzhůru děsně rychle, nebo trochu pomalejc. Kafe? Rozinkovej bochánek?“

„Těžko říct, co pracháče z Toronta vede k návratu do naší vesnice.“

„Lidi,“ odpověděl jsem. Greta si zkoumavě prohlížela můj kamennej výraz.

„Možná,“ kývla. „Ale slyšela jsem, že si s sebou přivezl Kubánku.“

Jeden by ji v tuhle chvíli skoro až politoval. Invalidní rodiče, místo nosu meteorit, žádný zákazníci, žádný řasy, žádněj chlap, žádněj Carl a zdánlivě žádná touha najít si někoho jinýho. Jenže pod tím vším se jako podmořský skalisko skrejvala zášť, kterou člověk objevil až v okamžiku, co na ni narazil. Možná tu platil Newtonův zákon, že každá akce vyvolává odpovídající reakci, a proto bylo třeba veškerou bolest, kterou jí někdo způsobil, způsobil zase jinejm. Kdyby ji Carl kdysi v opilosti během jedný vesnický zábavy vstoje u stromu neopíchal, možná by se teď takhle nechovala. Anebo možná chovala.

„Kubánku,“ zopakoval jsem a otřel pult. „To zní, jako by si přivezl doutník.“

„Vid' že jo?“ opáčila a naklonila se přes pult ke mně, jako bysme spolu sdíleli politicky nekorektní názory. „Hnědá barva, dobře se drží a... a...“

Snadno se rozpálí, mihlo se mi hlavou mimovolně, ačkoli jsem měl ze všeho nejvíc chuť nacpat Gretě do pusy rozinkovej bochánek, aby z ní přestalo lízt to svinstvo.

„... smrdí,“ vymyslela nakonec. Žížalí pusa se jí zavlnila, ta analogie, jak se říká, ji očividně rozveselila.

„Akorát že není z Kuby, ale z Barbadosu.“

„Jo jo,“ pokývala Greta hlavou. „Thajky, Rusky, jistě bude poslušná.“

Prohrál jsem, už jsem nedokázal zakrejt, že jsem se nechal vyprovokovat. „Cos to řekla?“

„Že bude jistě moc slušná,“ zazubila se Greta triumfálně.

Přešlápnul jsem. „Greto, co chceš?“

Greta upřela pohled na polici za mnou. „Máma potřebuje baterky do dálkového ovládání.“

O tom jsem dost pochyboval, protože její máma si je tu kupovala přede dvěma dny, dopajdala se sem na těch svých pochroumanejch nohách, jako by kráčela po lávě. Podal jsem baterie a namarkoval je.

„Shannon,“ pronesla Greta a snažila se přitom zastrčit kartu do terminálu. „Viděla jsem její fotky na Instagramu. Není nějaká vadná?“

„Nevšimnul jsem si,“ opáčil jsem.

„No tak, někdo z Barbadosu přece nemůže bejt tak bílej? A co to má s okem?“

„Dálkový ovládání teď bude šlapat jako švýcarský hodinky.“

Greta vytáhla kartu z terminálu a zastrčila ji do peněženky. „Tak na viděnou, Royi.“

Pomalou jsem přikývnul. Jasně že se uvidíme, to platí pro všechno a všechny v týchle vesnici. Greta se mi tím snažila sdělit něco víc, proto jsem přikývnul, jako bych to pochopil, a jenom jsem doufal, že tím pádem si nebudu muset vyslechnout i ten zbytek.

Dveře se za ní pozvolna zavíraly, ale nedovřely se úplně, i když jsem nedávno zavírač přitáhnul. Nejvyšší čas namontovat sem ty nový, automatický.

V devět dorazil do práce další zaměstnanec a já měl konečně čas na to, abych opláchnul myčku po tom traktoru. Jak jsem si myslel, na podlaze se válely velký hroudy hlíny a bláta. Měl jsem tu trochu chemického čistícího prostředku Fritz, kterej odstraní kdeco, oplachoval jsem podlahu a vzpomínal přitom na dobu, kdy jsme byli pubertáci a mysleli si, že život se nám může obrátit vzhůru nohama každěj den, a taky se nám každěj den vzhůru nohama obracel. Najednou jsem ucítil cosi mezi lopatkama. Něco jako teplo takový tý červený laserový tečky, když vás zaměří zásahovka. Proto jsem sebou necuknul, když se za mnou ozvalo tichý zakašlání. Otočil jsem se. „Proběhl tady souboj v bahně?“ zeptal se místní policejní náčelník. V úzkejš rtech se mu pohupovalo cígo.

„Byl tu traktor,“ opáčil jsem.

Přikývnul. „Takže tvůj bratr se vrátil?“

Místní policejní náčelník Kurt Olsen byl štíhlejš chlap s propadlejšma tvářema a knírem ve tvaru podkovy, v koutku pusy mu vždycky viselo bago a nosil obtažený džíny a holínky z hadí kůže, ve kterejch chodíval jeho táta. Kurt se vůbec čím dál víc podobal Sigmundu Olsenovi, bejvalýmu místnímu policejnímu náčelníkovi. Ten měl taky dlouhý světlý vlasy a připomínal mi Dennise Hoppera z *Bezstarostný jízdy*. Kurt Olsen měl nohy do O tak, jak je mívají některý fotbalisti. Byl o dva roky mladší než já a svýho času vedl jako kapitán

místní tým hrající čtvrtou divizi. Měl solidní techniku, uvažoval takticky a dokázal bez přestávky běhat celejch devadesát minut, i když hulil jako dvě fabriky. Všichni tvrdili, že by měl hrát vyšší soutěž. Jenže to by se musel přestěhovat do větší obce a riskoval by, že skončí na střídačce. A proč by měl status místního hrdiny vyměnit za něco takovýho? „Přijel včera,“ potvrdil jsem. „Jaks to zjistil?“

„Takhle,“ odpověděl, rozvinul plakát, co měl v ruce, a přidržel mi ho před očima.

Zeslabil jsem proud vody. „POJĎTE S NÁMI ZA POHÁDKOU!“ hlásal nadpis. A pod ním stálo: „VYSOKOHORSKÝ SPA HOTEL OS.“ Četl jsem dál. Policejní náčelník mi dopřával čas. Chodili jsme do stejné školy a možná věděl, že mě můj třídní učitel označil za „lehkého dyslektika“. Když o tom pak informoval moje rodiče a jedním dechem dodal, že dyslexie je do značné míry dědičná, táta vyletěl a zeptal se ho, jestli tím chce říct, že jsem nemanželskej. Jenže pak mu máma připomněla, že jeden jeho bratranec z Osla, Olav, se kterým to dopadlo celkem špatně, je taky dyslektik. Jakmile se tahle informace donesla Carlovi, nabídnul se, že se mnou bude čtení trénovat, jak to nazval. Ví, že to myslel dobře, že by do mě s radostí investoval čas i námahu. Přesto jsem odmítnul. Kdo by stál o to, aby ho učil mladší brácha?

Plakát zval na schůzku s investorem do společenského domu Årtun. Stálo tam, že jsou všichni vítaní, že se svým příchodem k ničemu nezavazují a že se bude podávat káva a vafle.

Došlo mi to, než jsem dočetl ke jménu a k podpisu úplně dole. Kvůli tomuhle se teda brácha vrátil domů.

Za jménem – Carl Abel Opgard – měl uvedenej titul. Master of Business. Panečku.

Úplně jsem nevěděl, co si o tom mám myslet, ale rovnou jsem věřil trable.

„Visí to na všech zastávkách a pouličních lampách podél silnice,“ podotknul policejní náčelník.

Carl si očividně taky přivstal.

Náčelník plakát stočil. „A protože nepožádal o povolení, porušil tím paragraf třicet tři zákona o silničním provozu. Vyřídíš mu, aby ty plakáty sundal?“

„Proč mu to neřekneš sám?“

„Nemám jeho telefonní číslo a...“ Náčelník si plakát vsunul do podpaží, palce si zavěsil za opasek obtaženéjch levisek a pohodil hlavou k severu. „Tu cestu si rád ušetřím. Tak vyřídíš mu to?“

Pomaloučku jsem přikývnul a přitom jsem se podíval směrem, kterým se náčelník zdráhal vydat. Z benzínky na Opgard vidět nebylo, mezi stromy jen prosvítala Kozí zatáčka a šedivá plocha nahoře, kde se svah lámal. Dům stojící nad skalním prahem se nacházel mimo dohled. Ale dneska jsem tam něco zahlídl. Něco červenýho. Došlo mi, co to je. Norská vlajka. Carl vytáhnul vlajku, ačkoli bylo obyčejný pondělí. Nevyvěšuje takhle vlajku na zámku král, aby ukázal, že je doma? Málem jsem se rozchechtal.

„O to povolení si může požádat dodatečně,“ řekl ještě náčelník s pohledem upřeným na hodinky. „My se na to díváme.“

„Jistěže.“

„Jistě.“ Kurt si přiložil dva prsty ke kovbojskýmu klobouku, kterej ovšem na hlavě neměl.

Oba jsme věděli, že strhat ty plakáty by zabralo celej den a že by do té doby beztak splnily účel. Ti, co je neviděli na vlastní oči, se o nich doslechnou.

Otočil jsem se a znova jsem zesílil proud vody.

Jenže teplo mezi lopatkama jsem cítil dál. Cítil jsem ho takhle celý ty roky. Štípalo mě tam podezření Kurta Olsena, který se mi pomalu, ale jistě propalovalo oblečením, kůží, masem. Zaráželo se ovšem o pevný kosti. O vůli a neochvějnost. O nedostatek důkazů a faktů.

„Co je tohle?“ ozval se Kurtův hlas.

Otočil jsem se a sehrál překvapení nad tím, že ještě neodešel. Pokývnul směrem ke kovový mřížce, kam tekla voda. Směrem ke kouskům čehosi, co tam leželo a nerozpustilo se.

„No...“

Náčelník si přidřepnul. „Teče z toho krev. To je maso.“

„Asi jo.“

Vzhlídnul ke mně.

„Los. Přejetej. Zasviní člověku mřížku. A řidiči si sem pak jezdí ten sajrajt umejt.“

„Neříkals, Royi, že tu byl traktor?“

„Tipuju, že tohle tu zůstalo po nějakým autě z dnešní noci. Zeptám se Egila, jestli to potřebuješ nutně...“ Náčelník uskočil, protože jsem na ten kousek masa namířil proud vody, takže se od mřížky odlepil a popolítnul po zemi. „... vyšetřit.“

Kurtovi se zablejsklo v očích. Začal si oprašovat stehna, ačkoli je měl čistý. Nevím, jestli si uvědomil, že tohle slovo tenkrát použil. Vyšetřit. Že je třeba to vyšetřit. Nedalo se říct, že bych Kurta Olsena neměl rád, byl to celkem sympatickej chlápek, co prostě jenom dělá svoji práci. Ale rozhodně jsem neměl rád to jeho vyšetřování. A nevím, jestli by se sem táhnul, kdyby na těch plakátech bylo vyvedený jiný jméno než Opgard.

Když jsem se vrátil na benzínku, stály uvnitř v obchodě dvě pubertáčky. Jedna byla Julie, která měla po Egilovi směnu za pultem. Druhá holka, zákaznice, ke mně byla otočená zády. Klopila hlavu, čekala a ani náznakem nedávala najevo, že by se hodlala obrátit, ačkoli slyšela vrznutí dveří. Přesto jsem měl pocit, že v ní poznávám dceru klempíře Moea. Natálii. Občas jsem ji vídal s partičkou primitivů venku. Zatímco Julie byla extrovertní,

halasila a neměla žádný zábrany, jak se říká, tvářila se Natálie Moeová vždycky ublíženě, uzavřeně a bezvýrazně, jako by počítala s tím, že každou emoci, kterou dá najevo, někdo pošlape nebo zesměšní. To bylo věkem. I když – nechodí už náhodou na střední? To je fuk. Došlo mi, o co tady kráčí, rozpoznal jsem stud a dojem mi jen potvrdila Julie, která na mě mávla, ať jdu blíž, a přitom kývla k polici s pilulkama po. Julii je totiž teprve sedmnáct, proto nesmí prodávat tabákový výrobky a léky.

Obešel jsem pult, rozhodnutý utrpení Moeovic děvčete co nejvíc zkrátit.

„EllaOne?“ zeptal jsem se a položil bílou krabičku na pult před ni.

„Cože?“ nechápala Natálie.

„To je ta pilulka po,“ pronesla Julie nemilosrdně.

Namarkoval jsem léčivo pod svým kódem, aby bylo jasný, že prodej realizovala dospělá a snad taky zodpovědná osoba. Moeovic holka vypadla.

„Chrápe s Trondem,“ řekla Julie a nafoukla a nechala prasknout žvejkačkovou bublinu. „Je mu přes třicet, má manželku a děti.“

„Mladoška,“ prohodil jsem.

„Jak jako mladoška?“ Julie se na mě zadívala. Vypadala zvláště, nebyla moc velká, ale jinak na ní bylo velký všechno. Kudrnatý vlasy, hrubý dlaně, těžký kozy pod širokejma ramenama. Skoro vulgární pusa. A oči, velký modrý bulvy, který teď beze strachu koukaly přímo do mejch očí. „Jako že je moc mladá na to, aby spala s někým přes třicet?“

„Jako že je moc mladá na to, aby se pořád chovala rozumně. Možná se poučí.“

Julie si odrkla. „Tý pilulce se neříká pilulka po proto, že se po tom poučíš. A když je holka mladá, neznamená to nutně, že neví, co chce.“

„To máš asi pravdu.“

„Když nasadíme takovej nevinnej výraz jako támhle, tak si vy chlapi hned pomyslíte: chudák holka. A přesně to my chceme, abyste si mysleli,“ zasmála se. „Jste takoví prostáčci.“

Navlíknul jsem si gumový rukavice a začal mazat bagety. „Máte nějakej tajnej spolek?“ zeptal jsem se.

„Cože?“

„Vy ženský, co si myslíte, že víte, jaký jsou všechny ženský. Vykládáte si tam, jak fungujete, abyste měly interně co nejlepší přehled? Protože co se chlapů týče, já vím akorát to, že nevím ani hovno. A že je možný kdeco. Že z toho, co si myslím, že vím o chlapech, sedí tak maximálně čtyřicet procent.“ Obložil jsem bagetu salámem a kolečkama vajec, který nám dodávali už předem nakrájený. „A to mluvíme o těch, co jsou podle tebe prostáčci. V tom případě musím vám, co máte ze sta procent přečtenou druhou půlku lidstva, prostě pogratulovat.“

Julie neodpověděla. Všimnul jsem si, že polkla. Takhle těžkej kalibr jsem na puberťačku, co vypadla moc brzo ze školy, vystřílel nejspíš kvůli tomu, že jsem se dneska v noci pořádně nevyspal. Na holku, co si brzo čichla ke špatnostem, jenom k tomu dobrýmu ještě ne. No ale to snad přijde. Julie měla *attitude*, styl, jak říkával táta, byla rebelka, akorát pořad potřebovala víc povzbuzení než odporu. Potřebovala samozřejmě obojí, jenže povzbuzení víc.

„Už jsi kápla na to s výměnou pneumatik,“ prohodil jsem.

Ačkoli bylo září, napadnul v okolí chat stojících nahore nad hranicí lesa minulej víkend sníh. A i když jsme pneumatiky neprodávali ani neinzerovali jejich výměnu, zajížděli sem občas lidi z města ve svejch esúvéčkách a žadonili a škemrali. Chlapi i ženský. Měšťáci si prostě neví rady ani s těma úplně nejzákladnějšima praktic-

kejma záležitostma. Až jednoho dne vypukne sluneční bouře a přestane jít elektrika, do tejdne bude po nich.

Julie se usmála. Skoro až moc vesele. Uvnitř se oči-vidně měnilo počasí každým okamžikem.

„Měšťáci si myslí, že už to klouže. A co teprv, až na- stanou pořádný mrazy, mínus dvacet třicet.“

„Pak to tak klouzat nebude,“ namítnul jsem.

Podívala se na mě tázavě.

„Když se teplota blíží bodu tání, klouže led víc. A vů- bec nejvíc klouže, když je přesně mínus sedm. Proto se taky tuhle teplotu ledu snaží udržovat ve všech hokejo- vejch halách. A není to tak, že bysme se díky tlaku a tře- ní klouzali po neviditelný tenký vrstvičce vody, jak si lidi dřív mysleli, kloužeme se po plynu, kterej za těchhle teplot vzniká díky volnejm molekulám.“

Julie mi věnovala pohled, ve kterým se zračil bezbře- hej údiv. „Jak tohle všechno víš, Royi?“

Cítil jsem se samozřejmě jako jeden z těch pitomců, jaký sám nemůžu vystát – co jen tak trousí náhodně a povrchně nabytý znalosti.

„Píšou o tom tamhle,“ ukázal jsem na stojany s *Ilustro- vanou vědou*, vystavenou vedle časopisů o autech, lo- dích, lovu, rybaření, vedle magazínu *True Crime* a vedle několika módních žurnálů, který jsme začali prodávat po naléhání manažera prodeje.

Julie mě ovšem nenechala z piedestalu sestoupit tak snadno.

„Mně třicet zas tak moc nepřipadá. Rozhodně je tři- cátník lepší než ty dětinský kluci, co je jim dvacet a kou- sek a myslí si, že už jsou dospělí, protože mají řidičák.“

„Mně je víc než třicet, Julie.“

„Vážně? A kolik je teda tvému bráchovi?“

„Pětatřicet.“

„Včera tu tankoval.“

„Včera jsi nebyla v práci.“

„Seděla jsem tady s pár kámoškama ve Frťanově autě. Právě Frťan povídal, že je to tvůj brácha. A víš, co řekly moje kámošky? Že je tvůj brácha DILF.“

Mlčel jsem.

„Ale víš co? Já si myslím, že DILF seš spíš ty.“

Varovně jsem se na ni zadíval. Jenom se zubila. Téměř neznatelně se narovнала a vyprsila se. „DILF znamená...“

„Díky, Julie, vím, co to znamená. Přivezli nám zásoby, dojdeš tam?“

Na benzínku zajel nákladák se zbožím. Minerálky a cukrovinky. Julie se na mě koukla tím svým dobře nacvičeným pohledem hlásajícím „nudím se k smrti“. Vyfoukla další žvejkačkovou bublinu a nechala ji prasknout. Pak pohodila hlavou a odkráčela ven.

„Tady?“ zeptal jsem se nedůvěřivě a rozhlídnul se po našich pozemcích.

„Tady,“ přitakal Carl.

Horský vrcholky porostlý vřesem, borůvkám a brusnicím. Hory nad hranicí lesa ošlehaný větrem. Úžasnej výhled, to jo, namodralý kopce kolem dokola a slunce blyštící se dole ve vodě. Ale i tak.

„Musel bys sem vybudovat silnici,“ namítnul jsem. „A zavést vodu. Kanalizaci. Elektriku.“

„Jo,“ smál se Carl.

„A taky bys to na tom šíleným horským vrcholu musel udržovat.“

„Jedinečný nápad, vid?“

„A skvostný,“ dodala Shannon, která stála za náma se zkrříženejma pažema a v černým kabátě se třásla. „Bude to skvost.“

Vrátil jsem se z benzínky domů brzo a ze všeho nejdřív jsem Carlovi samozřejmě řekl o těch plakátech.

„Proč ses mi vůbec nezmínil, sakra?“ vyčetl jsem mu. „Víš, kolik lidí se mě na to dneska ptalo?“

„Kolik? A tvářili se vstřícně?“ Ze zanícení v jeho hlase jsem vyrozuměl, že totálně kašle na to, jak moc se cítím odstavenej na vedlejší kolej.

„Tak krucinál,“ ozval jsem se. „Proč jsi mi neřekl, že ses vrátil kvůli tomuhle?“

Carl mě objal kolem ramen a věnoval mi ten svůj zatracenější úsměv. „Protože jsem ti nechtěl říkat jenom půlku, Royi. Nechtěl jsem, abys proti tomu začal v duchu hned brojit, vím totiž, že jsi rozený skeptik, a ty to víš taky. Takže až se navečeříme, vypovím ti celý příběh. Souhlas?“

Hned mě to naladilo smířlivěji, možná i kvůli tomu, že poprvé od máminy a tátovy smrti na mě po návratu z práce čekala na stole hotová večeře.

Jen co jsme do sebe jídlo naházeli, ukázal mi Carl plány hotelu. Budova vypadala jako iglú někde na Měsíci. Akorát se po tom Měsíci procházel párek sobů. Těmhle soby a trochou mechu architekt krapet vyšperkoval okolí, jinak všechno vypadalo sterilně a modernisticky. Z nějakýho nepochopitelného důvodu se mi to líbilo, ale nejspíš akorát proto, že jsem v tom viděl něco jako benzínku na Marsu, a ne hotel, ve kterém se mají lidi nechat hýčkat. Tím chci říct, že lidi spíš chtějí, aby takovýhle zařízení byly útulnější a vyzdobenější, chtějí trochu národního romantismu a tradičních malovanejších růžiček, trávu na střeše a království z pohádek, nebo co já sakra vím.

Pak jsme ušli ten necelej kilák od domu na vybranější pozemek. Borůvčí v odpoledním slunci žhnulo stejně jako ohlazená žula na vrcholcích.

„Představ si, jak se začlení do krajiny,“ máchnul Carl rukou a nakreslil ve vzduchu obrysy hotelu, kterej jsme si předtím prohlídli v jídelně. „Rozhoduje tu krajina a funkce, ne očekávání lidí, jak má takový vysokohorský hotel vypadat. Tohle je hotel, který má formovat představy lidí o architektuře, a ne jim jenom přitakávat.“

„Aha,“ opáčil jsem a znělo to nejspíš tak skepticky, jak jsem vlastně zamejšlel.

Carl mi už předtím vysvětlil, že hotel bude mít dvě stě pokojů, jedenáct tisíc metrů čtverečních a bude ho-

tovej za dva roky od prvního kopnutí do země. Nebo teda od výbuchu první nálože, protože moc země tady nebylo – a náklady na jeho výstavbu budou při „pesimistickém odhadu“ činit čtyři sta miliónů.

„Kde hodláš schrastit čtyři sta mega?“

Carl odpověděl, ještě než jsem větu dořekl. „V bance.“

„V Osský záložně?“

„Kdepak,“ zasmál se. „Ta je na tohle moc malá. V Norské bance ve městě.“

„A proč by ti měla Norská banka půjčit čtyři sta mega na tuhle...“ Neřekl jsem šílenost, ale protože nejbližší možný alternativy – hotel, projekt – byly mužského rodu, hádám, že nejspíš bylo dost zřejmý, co jsem měl na mysli.

„Pročže nezaložíme akciovku, nýbrž péesko.“

„Péesko?“

„Podílní společnost. Lidi tady ve vsi nemají moc hotovosti, ale vlastní statky a pozemky, na kterých bydlí. Jestliže využijeme péesko, můžou se stát součástí naší pohádky a nemusí za to zaplatit ani korunu. Každý, kdo do téhle společnosti vstoupí, bude mít stejný podíl a stejný zisk. Všichni se pak můžou z houpacího křesla klidně kochat svým vlastnictvím. A právě proto bude banka škemrat, aby směla celou tu záležitost financovat. Lepších záruk se jí nikdy nedostane. Obdrží zástavou doslova a do písmene celou vesnici.“

Podrbal jsem se na hlavě. „Chceš tím říct, že pokud to půjde do háje, tak...“

„Tak všichni společníci ručí jenom svým podílem. Kdyby nás bylo řekněme sto a společnost vyhlásila bankrot a měla dluh sto tisíc, nebudeš muset ty ani žádný jiný společník vyfrknout víc než litr. A kdyby pár společníků ten litr vyfrknout nedokázalo, není to tvůj problém, ale problém věřitele.“

„Ty jo.“

„Krása, ne? Takže čím víc lidí do toho půjde, tím menší je riziko pro jednotlivce. Ovšem tím míň taky každý vydělá, až se začnou sypat prachy, to je jasné.“

Bylo toho na mě moc. Společnost, do který člověk nemusí nalít ani korunu, a když se všechno vyvede, jen inkasuje. A když se všechno posere, zaplatí akorát svůj podíl.

„Dobře,“ pronesl jsem a snažil se zároveň přijít na to, kde může mít tahle záležitost háček. „A proč teda svoláváš schůzku investorů, když nic investovat nebudou?“

„Protože investor zní líp než obyčejný společník, nemyslíš?“ Carl si zaháknul palce za opasek a změněným hlasem odrecitoval: „Nejsem obyčejný sedlák, jsem hotelový investor, víte.“ Nahlas se rozesmál. „To je čirá psychologie. Když se část vesnice upíše, zbytek nesnese pomyslení, že by si sousedi mohli koupit audi a říkat si majitelé hotelu, zatímco oni sami by stáli mimo. To radši risknou ztrátu pár korun, protože totéž se může stát i sousedovi.“

Pomalou jsem přikývnul. Tuhle část psychologie asi trefil dost přesně.

„Ten projekt je zdravý, musí se akorát rozpohybovat.“ Carl kopl do skály pod náma. „Je třeba jenom přesvědčit pár prvních, aby se upsali, pár takových, co by ostatním ukázali, že účast v projektu považují za atraktivní. Pokud zvládneme tohle, nahnou se na palubu všichni a dál už se všechno povalí samo od sebe.“

„Aha. A jak hodláš přesvědčit ty první?“

„Myslíš jako, když jsem nedokázal přesvědčit ani vlastního bráchu?“ Nasadil svůj krásnej širokej úsměv a udělal psí oči. „Stačí přesvědčit jednoho,“ prohlásil, než jsem stihnul jakkoli zareagovat.

„A tím má bejt...“

„Vůdčí ovce. Aas.“

Jasně. Bejvalej starosta. Marin táta. Starostoval v naší vsi přes dvacet let, vedl tuhle sociálnědemokratickou

obec pevnou rukou v časech dobrejch i zlejch, dokud sám neprohlásil, že už to stačilo. Muselo mu teď být přes sedmdesát a nejspíš se většinou doma staral o hospodářství. Občas ale psal příspěvky do místního *Osského deníku* a ty lidi četli. A přestože třeba zpočátku jeho názor nesdíleli, začali se na záležitost dívat v novém světle. Ve světle vyjadřovacích schopností bejvalýho starosty, ve světle jeho moudrosti a nezpochybnitelného umění vždycky přijmout správný rozhodnutí. Lidi si naprosto vážně mysleli, že kdyby byl Aas starostou dodnes, nikdy by státní orgány nevyrukovaly s plánem přeložit silnici první třídy mimo obec, protože Aas by jim vysvětlil, že přeložka by všechno zničila, sebrala by naší vesnici životně důležitěj zdroj příjmů, kterej pro ni doprava znamená, proměnila by ji v opuštěný místo duchů, kde by zůstali jenom sedláci v předdůchodovém věku žijící z dotací, a zdejší společenství by vymazala z mapy. A někdo navrhnul, aby Aas – a ne současnej starosta – vedl delegaci, která by v hlavním městě promluvila do duše ministroví dopravy.

Odplivnul jsem si. Což je – abych to vysvětlil – v řeči zdejších venkovskejch buranů opak pomalýho přikyování a znamená to, že nesouhlasíte.

„Takže podle tebe je Aas celej žhavej nacpat statek i s půdou do nějakýho spa hotelu nahoře na pláni? Myslíš, že vloží svůj osud do rukou chlápka, kterej zahrnul jeho dceři a pak utekl do ciziny?“

Carl zavrtěl hlavou. „Roi, ty to nechápeš. Aas mě měl rád. Byl jsem nejenom jeho nastávající zeť, byl jsem i syn, kterého sám neměl.“

„Každej tě měl rád, Carle. Ale když opícháš nejlepší kámošku svý holky...“

Brácha se na mě varovně zadíval a já klesnul hlasem a ujistil se, že Shannon je z doslechu – seděla na bobku v borůvčí a něco si prohlížela.

„... tak ti popularita kapánek klesne.“

„Aas se o tom incidentu s Gretou nikdy nedozvěděl. Ví jenom, že mi jeho dcera dala košem.“

„Vážně?“ zeptal jsem se nedůvěřivě. Trochu míň nedůvěřivě, když se tak nad tím zamyslím. Mari – která za každých okolností zachovávala dekorum – nepochybně dala přednost tomu, aby oficiální vysvětlení rozchodu s největším krasavcem ve vsi znělo, že mu dala kopačky, rozumějte že míří vejš a selskej synek z Opgardu jí nestačí.

„Hned jak se mnou Mari skoncovala, si mě Aas zavolal a řekl mi, jak moc je mu to líto,“ pokračoval Carl. „Ptal se, jestli bychom to s Mari nedokázali ještě nějak slepit. Prozradil mi, že s manželkou taky zažili pár těžkých chvil, ale nakonec spolu vydrželi přes čtyřicet let. Odpověděl jsem mu, že bych rád, akorát že teď potřebuju na chvíli vypadnout. Řekl, že to chápe, a přednesl mi takový návrh. Od Mari věděl, že jsem ve škole měl dobré známky, a povídal, že by mi možná dokázal zařídit stipendium na nějaké americké univerzitě.“

„V Minnesotě? Takže za tím byl Aas?“

„Měl styky v tamním norskó-americkém spolku.“

„Tos mi nikdy neřekl.“

Carl pokrčil ramenama. „Bylo mi to trapné. Podvedl jsem jeho dceru, a přitom jsem ho nechal, aby mi v dobré víře pomohl. Ale podle mě pro to měl důvod, nejspíš doufal, že se po získání titulu vrátím a dobudu zpátky princeznu i půl království.“

„A teď ho hodláš požádat, aby ti znova pomohl?“

„Ne mně. Vesnici.“

„Jasně. Vesnici. Kdy přesně ti na ní začalo záležet?“

„A kdy přesně se z tebe stal takový chladný cynik?“

Usmál jsem se. Dokázal bych mu to říct úplně konkrétně. Bylo to tu noc, který jsem říkal „noc s Fritzem“.

Carl se nadechnul. „Když dřepíš na druhé straně zeměkoule a uvažuješ o tom, co jsi vlastně zač, odkud po-

chážíš, kam patříš a kdo jsou tvoji bližní, něco se s tebou stane.“

„A tys zjistil, že tohle jsou tvoji bližní?“ Pokývnul jsem směrem k vesnici rozkládající se tisíc metrů pod náma.

„Ano, v dobrém i ve zlém. Je to jako dědictví, kterého se nedá zbavit. Pořád se k tobě vrací, ať chceš, nebo ne.“

„A proto jsi začal mluvit spisovně? Ty o naše dědictví nestojíš?“

„Jistěže stojím. Je to dědictví po mámě.“

„Máma mluvila spisovně, protože pracovala moc dlouho jako hospodyně, ne proto, že by jí to bylo vlastní.“

„Tak řekněme, že je tím dědictvím její přizpůsobivost. V Minnesotě žije spousta Norů, a když jsem mluvil spisovně, brali mě spíš vážně, zvláště potenciální investoři.“ Poslední slova vyslovil nosově, jako to dělala máma, a přesně napodobil i její intonaci. Rozesmáli jsme se.

„Zanedlouho budu nejspíš zase mluvit jako dřív. Pocházím z Osu. Ale ještě víc z Opgardu. Moji bližní, to jsi především ty, Royi. Pokud dojde na tu přeložku silnice a ve vesnici nevznikne nic, díky čemu by stálo za to sem jezdit, tvoje benzínka...“

„Není to moje benzínka, Carle, jenom tam pracuju. Provozovat benzínku můžu kdekoli, řetězec jich má pět set, takže mě rozhodně zachraňovat nemusíš.“

„Dlužím ti to.“

„Říkal jsem, že mě rozhodně...“

„Ale ano. Něco potřebuješ. Potřebuješ mít vlastní benzínku.“

Sklapnul jsem. Fajn, brácha trefil hřebík na hlavičku. Přece jenom byl můj brácha a nikdo jinej mě neznal líp.

„A díky tomuhle projektu získáš potřebný kapitál, Royi. Na nákup benzínky buď tady, nebo jinde.“

Šetřil jsem. Šetřil jsem každou mizernou kačku, kterou jsem neutratil za jídlo a elektriku na ohřívání mražený pizzy, když jsem nevečeřel na benzínce, za palivo do

starýho volva a za jakous takous údržbu domu. Mluvil jsem s vedením o tom, že bych benzínku převzal, podepsal smlouvu na franšizu. Nestavěli se k tomu úplně odmítavě, když teď věděli, že s přeložkou silnice provoz zmizí. Jenže cena neklesla tolik, jak jsem doufal, což byla paradoxně moje vina, protože se nám prostě moc dařilo.

„Takže kdybych se zapojil do tý tvojí podílní společnosti...“

„Ano!“ vykřiknul Carl. To byl celej on. Jásal, jako bych se k projektu už přidal.

Podrážděně jsem zavrtěl hlavou. „... tak ten tvůj hotel stejně bude stát až za dva roky. Plus dalších pár let bude trvat, než začne vydělávat. Pokud se teda něco neposere. A kdybych během tý doby měl možnost tu benzínku koupit a potřeboval jsem rychlou půjčku, tak by mi banka řekla: ‚Ne, vstoupil jste do podílní společnosti a dlužíte, kam se podíváte.‘“

Poznal jsem na Carlovi, že nemá sílu poukázat ani na to, že melu totální kraviny. Ať bych do projektu vstoupil, nebo ne, banka nikomu nedá půjčku na nákup benzínky, která se podle všeho zakrátko ocitne v naprostým zapadákově.

„Půjdeš do toho projektu, Royi. A navíc dostaneš peníze na tu svou benzínku, ještě než se hotel vůbec začne stavět.“

Podíval jsem se na něj. „Jak to sakra myslíš?“

„Podílní společnost musí koupit pozemky, na kterých bude hotel stát, a ty pozemky patří komu?“

„Tobě a mně. No a co? Z prodeje pár arů hornatýho bezlesýho pozemku nikdo nezbohatne.“

„Záleží na tom, kdo stanovuje cenu,“ nesouhlasil Carl.

Nejsem člověk, kterej by měl problémy s logikou a praktickým uvažováním, přesto musím přiznat, že mi to došlo až za pár vteřin.

„Chceš tím říct...“

„Chci tím říct, že projekt řídím já, ano. Což znamená, že taky stanovuju položky v rozpočtu a ty předložím na schůzce investorů. Samozřejmě nebudu o ceně pozemku lhát, ale řekněme, že když ji stanovíme na dvacet miliónů...“

„Dvacet miliónů!“ Máchnul jsem rukou směrem k borůvčí. „Za tohleto?“

„... tak to v poměru k celkové sumě čtyři sta miliónů bude natolik nízká částka, že se snadno rozpustí do dalších položek. Jedna položka bude silnice s příslušnými pozemky, jedna položka parkoviště, jedna pozemek, na kterém bude stát vlastní hotel...“

„A co jestli se někdo zeptá na cenu za metr čtvereční?“

„Tak mu ji samozřejmě sdělíme, nejsme žádní lupiči.“

„A co teda jsme?“ Zarazil jsem se. Jsme? Jak mě do toho dokázal najednou zatáhnout? No dobrá, nebyl čas to teď rozebírat. „Co teda jsme?“

„Byznysmeni, kteří hrají hru.“

„Hru? Něčemu takovému zdejší venkovani ani za mák nerozumí, Carle.“

„Myslíš tím, že to jsou hlupáci, kteří se dají snadno oblafnout? Ano, to bychom nejspíš měli vědět, sami odsud přece pocházíme.“ Odplivnul si. „Jako když si táta kupoval ten cadillac. Jo, to tehdy lidi rozhodně nadzvedlo.“ Ušklíbnul se.

„Tenhle projekt vyžene vzhůru ceny všech pozemků, Royi. Jakmile budeme mít hotel zafinancovaný, přejdeme ke kroku číslo dva. Lyžařský vlek a výstavba chat a apartmánů. V tom leží skutečné peníze. Takže proč bychom teď měli prodávat za nízké ceny, když víme, že pak zaručeně vyletí do nebes? Zvlášť když tenhle raketový start zajistíme my sami. Nikoho nepodvedeme, Royi, jen nemusíme nikde vytrubovat, že první milióny shrábnou bratři Opgardovi. Takže...“ Podíval se na mě. „Chceš peníze na tu svoji benzínku, nebo ne?“

Chvilí jsem rozvažoval.

„Promysli si to, jdu se zatím vyčurat.“

Otočil se a začal se škrabat na vrchol blízký skalky, nejspíš měl za to, že z druhý strany bude v závětrí.

Na rozhodnutí, jestli chci prodat majetek, kterej naše rodina vlastnila po čtyři generace, mi brácha dal tolik času, kolik trvá vyprázdnit močák. Navíc za takovou cenu, že za jinejch okolností by se podobnej obchod musel považovat za nehoráznou zlodějinu. Nepotřeboval jsem si to rozmejšlet. Kašlal jsem na generace, rozhodně v týhle rodině, a řeč byla o neobdělávaných pozemcích, který mají nulovou hodnotu, pokud by teda na nich někdo zničehonic neobjevil naleziště vzácnejch kovů. A kdyby měl Carl pravdu a ty melouny, co bysme shráblí, by byly jenom třešničkou na dortu, o kterej by se měla podělit celá vesnice, tak proč ne. Dvacet melounů. Deset pro mě. Za deset melounů se dá pořídít už fakt slušná benzínka. Pěkně vybavená, na dobrým místě, úplně bez dluhů. S plně automatizovanou myčkou. A bistroem.

„Royi?“

Otočil jsem se. Kvůli větru jsem Shannon neslyšel přijít. Vzhlídlá ke mně. „Myslím, že to je nějaká nemoc,“ řekla.

Na okamžik mě napadlo, že myslí sebe, byla celá rozčuchaná a zmrzlá, zpod starý pletený čepice, kterou jsem nosil jako kluk, valila hnědý oči. Pak jsem si všimnul, že drží cosi v dlaních. Rozevřela je.

Schovávala v nich ptáčka. Bílá hlava s černou čepičkou, světle hnědej krk. Barvy měl tak nevýrazný, že se muselo jednat o samečka. Vypadal jako bez života.

„Kulík hnědý,“ řekl jsem. „Šlápals mu do hnízda?“

„Šlápala? Ne!“

„Ptám se, protože sameček neuletí, když se někdo blíží. Dál sedí na vejcích a radši se nechá zašlápnout, než aby je opustil.“

„Myslela jsem, že ptáci tady snáší vejce na jaře, aspoň v Kanadě to tak chodí.“

„To ano, ale možná se mu z některýho vejce nic nevylíhlo, protože zárodek je mrtvej. A ten chudák sameček to jenom nepochopil.“

„Sameček?“

„Ano, u kulíků na vejcích sedí sameček a taky se pak stará o mláďata.“ Pohládl jsem ptáčka v Shannoninejch rukou po hrudi. Ve špičkách prstů jsem ucítil rychlejší pulz. „Jenom předstírá, že je mrtvej, aby odvedl pozornost od vejce.“

Shannon se rozhlídla. „A to tady někde je? A kde je samička?“

„Nejspíš si někde užívá s nějakým jiným samečkem.“

„Užívá si?“

„Páří se. Má pohlavní styk.“

Shannon se na mě skepticky zadívala. „Mají ptáci pohlavní styk mimo dobu páření?“

„Dělám si legraci, ale doufat přece můžeme,“ opáčil jsem. „A vůbec, říká se tomu polyandrie.“

Shannon pohládla ptáčka po hřbetě. „Sameček, který obětuje pro potomstvo všechno a rodinu drží pohromadě, i když je matka nevěrná. Ve skutečnosti se to děje zřídka.“

„Tohle polyandrie vlastně není. Je to...“

„... typ polygamie, kdy jedna žena má víc manželů,“ doplnila.

„Vážně?“

„Ano. Vyskytuje se v různých částech světa, ale hlavně v Indii a Tibetu.“

„Ty jo. Jak...“ Chtěl jsem doříct: „... tohle víš?“, ale nakonec jsem otázku změnil na: „... to tam praktikují?“

„Většinou se s jednou ženou ožení bratři, a to kvůli tomu, aby se nemusel dělit rodinný majetek.“

„To jsem netušil.“

Shannon naklonila hlavu ke straně. „Možná toho víš víc o ptáčích než o lidech?“

Neodpověděl jsem. Zasmála se a vyhodila ptáčka vysoko do vzduchu. Roztáhnul křídla a nabral kurz přímo vpřed, pryč od nás. Sledovali jsme ho, dokud jsem koutkem oka nepostřehl pohyb. Ze všeho nejdřív mě napadlo, že se tu plazí had. Otočil jsem se a uviděl temnej čúrek, kterej k nám mířil po svažující se žulový skalce. Zvednul jsem pohled a zjistil, že Carl pořád stojí na jejím vrcholu, rozhlíží se po kraji jako socha Ježíše Krista nad Riem a ještě čurá. Ustoupil jsem stranou, odkašlal si a i Shannon si všimla tmavýho potůčku moči a udělala to samý co já. Potůček dál pomalu tekł k obci.

„Co si myslíš o tom, že bysme tady ten pozemek prodali za dvacet miliónů korun?“ zeptal jsem se.

„To zní jako spousta peněz. Kde podle tebe může být to hnízdo?“

„To je dva a půl miliónu americkéjch dolarů. Postavíme tu dům se dvěma stovkama postelí.“

Usmála se, obrátila se a vydala se pryč stejnou cestou, kterou jsme přišli. „To je hodně. Ale kulík tu měl postaveno první.“

Těsně předtím, než jsem si chtěl jít lehnout, vypadnul proud.

Seděl jsem v kuchyni a prohlížel si nejnovější účetní záznamy. Počítal jsem, jak asi pravděpodobně centrála diskontuje budoucí zisky a ocení benzínku při případným prodeji. Dospěl jsem k závěru, že deset melounů by mi mělo stačit nejenom na nákup desetiletýho franšízingu, ale celý benzínky sakumprásk včetně budovy a pozemku. Vážně bych mohl vlastnit benzínku.

Vstal jsem a zadíval se směrem k vesnici. Ani tam se nesvítilo. Fajn, tak to problém nebude u nás. Dvěma kroky

jsem došel ke dveřím do obejváku, otevřel je a nahlídnul do černočerný tmy.

„Haló,“ řekl jsem zkusmo.

„Haló,“ ozvali se Carl se Shannon jednohlasně.

Došmátral jsem k máminu houpacímu křeslu a posadil se. Ližiny zavrzaly. Shannon se uchichtla. Už v sobě měli s Carlem panáka.

„Omlouvám se, ale problém není u nás, je... u nich,“ začal jsem.

„Mně to nevadí,“ opáčila Shannon. „Když jsem byla malá, vypadal proud pořád.“

Položil jsem do tmy otázku: „Je Barbados chudá země?“

„Ne. Patří k nejbohatším karibským ostrovům. Jenomže tam, kde jsem vyrůstala, provozovala taková spousta obyvatel *cable hooking*... jak se tomu říká norsky?“

„Myslím, že my pro to výraz nemáme,“ odpověděl jí Carl.

„Kradli proud tak, že se potají napojovali na hlavní vedení. Proto byla celá síť nestabilní. Zvykla jsem si na to. Na to, že všechno může kdykoli zmizet.“

Něco mi napovídalo, že nemluví jen o elektrice. Možná i o domovu a rodině? Odpoledne se nevzdala, dokud kulíkovo hnízdo nenašla, a když se jí to povedlo, zapíchla k němu větvičku, abysme na něj příště omylem nešlápli.

„Povídej,“ vyzval jsem ji.

Na několik vteřin se ve tmě rozhostilo absolutní ticho.

Pak se zasmála, tiše, tak nějak omluvně. „Co kdybys povídal radši ty, Royi?“ Udivilo mě, že i když si skoro nikdy nepletla slova a nechybovala ve slovosledu, kvůli přízvuku mi připadala cizí. Nebo to možná bylo tím jídlem, co uvařila. Tentokrát to bylo *mofongo*, něco karibského.

„Jo, ať povídá Roy,“ přidal se k ní Carl. „Umí ve tmě dobře vyprávět. Vždycky mi vyprávěl, když jsem nemohl usnout.“

Když jsi nemohl usnout, protože jsi brečel, dodal jsem v duchu. Slezl jsem pak k tobě do postele a objal tě, sálalo z tebe teplo, říkal jsem ti, ať na to nemyslíš, ať myslíš jenom na příběh, kterej ti budu vyprávět, a pak usneš. A jen jsem si to vybavil, došlo mi, že na vině není Shannonin přízvuk ani *mofongo*, na vině je její přítomnost tady ve tmě s Carlem a se mnou. Ve tmě v našem domě, ve tmě, která patřila jemu a mně a nikomu jinému.

4

Carl už stál ve dveřích připravený vítat hosty. Slyšeli jsme, jak první auta supí do kopce a blíží se ke Kozí zatáčce. Jak řidiči podřazují. A ještě víc. Přilil jsem do ovocný bowle, kterou připravila Shannon, víc alkoholu – tázavě se na mě podívala.

„Mají radši alkohol než ovoce,“ vysvětlil jsem jí a vykounul z kuchyňského okna.

Před domem zastavil passat a z pětimístný káry se vysoukalo šest lidí. Klasika – chodí všude společně, nappou se vždycky do jednoho auta a řídí ženský. Nevím, proč chlapi trpí pocitem, že ve společnosti mají v pití přednost, ani proč se ženský nabízejí jako řidičky, i když je o to nikdo neprosí, jenže tak to zkrátka je. Chlapi, co dorazili bez doprovodu, protože zrovna s nikým nechodili nebo jejich ženská musela doma hlídat děcka, si většinou o to, kdo bude řídit domů, stříhali kámen, nůžky, papír. Když jsme byli s Carlem malí, jezdili lidi opilí. Ale to se dneska nenosí. Chlapi pořád tlučou ženský, zato za volant už ožralí nesedají.

V obejváku visel transparent s nápisem HOMECOMING. Přišlo mi to trochu zvláštní, protože jsem si myslel, že tenhle americkéj zvyk spočívá v tom, že oslavu na uvítanou pořádají příbuzní a kamarádi, ne sami navrátilci. Shannon se tomu jenom zasmála a řekla mi, že

když oslavu nezorganizuje nikdo jiný, musí si ji člověk udělat sám.

„Ukaž, já to roznesu,“ nabídla se teď. Nalejval jsem zrovna směs domácí pálenky a různýho ovoce do předem připravených skleniček. Shannon na sobě měla stejný oblečení jako při příjezdu, černej rolák a černý kalhoty. Teda, nejspíš to byly jiný kalhoty a jinej rolák, ale k nerozeznání podobný. O oblečení nemám šajn, jenom mi něco říkalo, že asi bylo pěkně mastný, i když se to na něm na první pohled nedalo poznat.

„Díky, klidně můžu roznášet já.“

„Ne,“ odstrčila mě ta osůbka. „Běž si povídat se starými kamarády, já budu obcházet se sklenicemi, aspoň se se všemi trošku seznámím.“

„Dobře.“ Vykašlal jsem se na vysvětlování, že to jsou Carlovi kamarádi, že já žádný kámoše nemám.

I tak bylo ale fajn sledovat, jak všichni Carla ve dveřích objímají, poplácávají ho po zádech, jako by mu snad zaskočilo, zubí se a pronášejí chlapácký řeči, který si cestou připravili, celí vzrušení, trochu rozpačití a připravení si přihnout.

Mně podali ruku.

Ze všech rozdílů mezi mnou a mým bráchou byl tenhle asi nejnápadnější. Vesničani Carla neviděli hromadu let, zatímco mě celý ty roky vídali každéj druhej den na benzínce, a stejně měli pocit, že znají jeho, mě ne. Pozoroval jsem ho, jak si vychutnává vřelost a blízkost našich kamarádů, který se mně nikdy nedostalo, a uvažoval jsem, jestli mu závidím. No, každéj nejspíš touží po tom, aby ho někdo měl rád. Ale měnil bych s ním? Byl bych ochotnej pustit si lidi tak k tělu jako on? Jeho to zdánlivě nestálo nic. Pro mě by ta cena byla moc vysoká.

„Ahoj, Royi. S pivem tě člověk tak často nevidí,“ oslovila mě Mari Aasová. Seklo jí to. Mari to vždycky seklo,

i když třeba vezla v kočárku dvojčata s kolikou. A já dobře vím, že zrovna tohle bylo pár ženskejm tady ze vsi trnem v oku, protože doufaly, že konečně uvidí slečnu Dokonalou, jak se pachtí stejně jako ostatní smrtelníci. Tu holku, která měla všechno. Protože Mari nejenže se narodila do bohatý famílie, ale nádavkem dostala bystrou makovici, díky který měla ve škole výborný známky, příjmení Aas jí vynášelo úctu, plus ji osud samozřejmě ještě obdařil odpovídajícím vzhledem. Zdělila matčinu temně žhnoucí plet a ženský křivky a otcovy světlý vlasy a studeně modrý vlčí oči. Možná právě kvůli těm očím, ostrýmu jazyku a aureole chladný nadřazenosti si od ní kluci udržovali radši větší odstup než od jinejch holek.

„Zvláštní, že se nevidáme častěji,“ pronesla. „Jak se ti vlastně daří?“

Slovíčko „vlastně“ naznačovalo, že nestojí o standardní odpověď ve stylu „dobře“, ale že ji to opravdu zajímá a opravdu to chce slyšet. Mám pocit, že to myslela upřímně. Mari se v reálu chovala přátelsky a nápomocně ke každému. Přesto působila dojmem, že na druhý kouká svrchu. Možná byla na vině její vejška, měřila sto osmdesát centáků, ale já si vzpomínám, že jednou, když jsme spolu jeli všichni tři v autě domů ze zábavy – já řídil, Carl byl namol a Mari mu vztekle nadávala –, pronesla: „Carle, nemůžu chodit s někým, kdo mě stáhne na úroveň lidí tady ve vsi, chápeš?“

Jenže i když nebyla se zdejší úrovní spokojená, očividně tu chtěla zůstat. Ve škole si sice vedla ještě líp než Carl, ale na rozdíl od něj neměla ten drajv, nespalovala ji touha někam odjet a něčím se stát. Možná proto, že už na vrcholu byla a vyhřívala se tam v záři slunce. Nejspíš se tam chtěla jenom udržet. Možná právě proto po rozchodu s Carlem absolvovala akorát krátký studium politologie – nebo politikologie, jak tomu říkali vesničani – a pak se vrátila rovnou se zasnubním